

Opiniestuk Algemeen directeur VRR

Veiligheid inwoners Rijnmondgebied in gevaar

De eerste maandag van de maand om 12 uur. Het is inmiddels een traditie. De sirene gaat. En daarmee wordt het waarschuwings- en alarmeringssysteem (WAS) van duizenden sirenes in Nederland getest. Met dit systeem kan de inwoner zeer snel geïnformeerd worden over een incident dat levensbedreigend kan zijn. Als de sirene gaat ga je naar binnen, sluit je ramen en deuren en stem je af op de regionale omroep. Met de sirenes kan iedereen bereikt worden of je nu wel of niet een mobiele telefoon hebt. Maar het systeem dreigt te verdwijnen, omdat het ministerie van Justitie en Veiligheid ermee wil stoppen. Daarmee komt de veiligheid van de inwoners in onder meer het Rijnmondgebied, het gebied met de hoogste risico's van Nederland, in gevaar.

Zorg dragen voor de veiligheid van de inwoners van de Rotterdamse regio is onze taak. Door ervaring en constante oefening is de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond getraind om verder te kijken dan het oog reikt. Met meer dan 2000 collega's werken wij 365 dagen per jaar, 7 dagen per week en 24 uur per dag in een gebied van havens en industrie met het hoogste veiligheidsrisico in Nederland. Door de energietransitie en digitalisering verandert er veel en moeten wij anders kijken naar crises. De klassieke crises, zoals een grote brand, versus de nieuwe crises, zoals een cyberaanval of klimaatverandering zorgt voor een andere aanpak. Hier moeten wij gebruik maken van oude én nieuwe communicatiemiddelen om de inwoners van onze regio te bereiken bij gevaar. Een belangrijk instrument in de communicatie naar alle inwoners is het waarschuwings- en alarmeringssysteem (WAS).

Het WAS is sinds 1998 een netwerk van 4278 sirenes in Nederland die draadloos en onafhankelijk van elkaar aangezet kunnen worden vanuit de meldkamer van de regionale brandweer. De sirenes worden ingezet om te alarmeren voor gevaar of dreigend gevaar. Dat het WAS onafhankelijk in een gebied of als groep in de regio kan worden ingeschakeld, is om onnodige paniek te voorkomen. Sinds 2014 zijn er plannen om te stoppen met het alarmeringssysteem. Het afscheid nemen van het WAS heeft te maken met de kosten en de idee dat NL-alert het alarmeringssysteem kan vervangen. En dat laatste is niet het geval. Veel groepen hebben moeite met de digitale informatievoorziening van de overheid. Zo heeft een onderzoek uitgewezen dat 4,5 miljoen mensen onvoldoende (digitale) vaardigheden hebben en bijvoorbeeld door laaggeletterdheid of visuele beperking mogelijk niet in staat zijn een NL-Alert te lezen of te begrijpen.

De Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond (VRR) wil de sirenes behouden, omdat in onze regio die zo kwetsbaar is, alle inwoners bereikt moeten worden met alle communicatiemiddelen die voorhanden zijn. Ik maak mij echt hard voor dit systeem, want de VRR draagt de verantwoording voor de veiligheid van alle inwoners in deze regio. Als algemeen directeur van de VRR en Regionaal Commandant Brandweer wil ik een betrouwbaar en herkenbaar systeem wat snel alarmeert als iedere seconde telt. Een systeem dat altijd kan worden ingezet. Het stoppen met het alarmeringssysteem moeten we nu zeker niet willen. Het systeem is betrouwbaar en biedt zekerheid. Het is niet verantwoord om alleen van NL-Alert afhankelijk te zijn. Een digitaal systeem dat niet iedereen bereikt en ook kwetsbaar is. Bij een stroomstoring valt NL-Alert binnen 2 uur uit. Het systeem van de analoge sirenes blijft zo'n 96 uur functioneren. Als het mobiele netwerk uitvalt kan NL-Alert niet worden gebruikt. Voor alle duidelijkheid, de sirenes zijn geen vervanger van het NL-Alert, maar zij vullen elkaar juist aan en zouden daarom naast elkaar moeten blijven bestaan.

Het behoud van het waarschuwings- en alarmeringssysteem (WAS) is overigens niet alleen van belang voor Rotterdam-Rijnmond, maar voor héél Nederland. De gevolgen van een incident houden

zich niet aan regiogrenzen en zelfs niet aan landsgrenzen. Duitsland heeft bijvoorbeeld opnieuw flink geïnvesteerd in het WAS vanwege de natuurrampen door extreem weer.

Het Rijk is dus van plan de sirenes af te schaffen en heeft sinds 2014 geen geld meer uitgegeven aan noodzakelijk onderhoud. Besluitvorming over het behoud moet vanwege de contracten uiterlijk eind dit jaar plaatsvinden. Nu bijna 10 jaar later is de dreiging van rampen en incidenten door hoog water, (cyber-) terreur, stroomuitval, extreme hitte, regen en/of wind alleen nog maar groter geworden. Burgemeester Aboutaleb, voorzitter van het algemeen bestuur van de VRR, een aantal andere Veiligheidsregio's en de dijkgraven delen ons standpunt. Ze willen dat de sirene kan blijven loeien als dat nodig is voor de veiligheid van iedereen in Nederland. Tot nu toe heeft ons pleidooi geen gehoor mogen vinden. Daarom doe ik een klemmend beroep op het kabinet en de Tweede Kamer om de bezuiniging op het alarmeringssysteem terug te draaien. Geld mag nooit een argument zijn om de veiligheid van de inwoners in Nederland in gevaar te brengen.

Arjen Littoij
Algemeen directeur Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond